

Kako mogu tražiti naknadu ili drugu vrstu obeštećenja/zadovoljštine od počinitelja u sudskom postupku (kaznenom postupku) i kome trebam uputiti takav zahtjev?

Postoji nekoliko načina na koje možete zatražiti naknadu štete od počinitelja.

Kako bi kazneni sud mogao odlučiti o naknadi, žrtva mora u okviru kaznenog postupka podnijeti zahtjev za naknadu štete u svojstvu oštećene stranke te zatražiti pravednu naknadu od počinitelja ako on bude proglašen krivim. Žrtva nije obvezna pojaviti se na raspravi. Može je zastupati odvjetnik i svoje zahtjeve može podnijeti u pisanom obliku prije rasprave.

Osim toga, na temelju Zakona od 12. ožujka 1984. o naknadi za određene žrtve kaznenih djela kojima je žrtvi nanесena tjelesna ozljeda određene žrtve kaznenih djela imaju pravo zatražiti naknadu iz državnog proračuna. To je važna mjera za žrtve u sljedećim slučajevima: počinitelj nije identificiran; počinitelj je identificiran, ali ga se ne može pronaći; i počinitelj je nesolventan. U takvim slučajevima žrtva mora podnijeti zahtjev za naknadu ministru pravosuđa, koji će svoju odluku donijeti u roku od šest mjeseci.

Država plaća naknadu samo ako žrtva ne može dobiti djelotvornu i odgovarajuću naknadu na neki drugi način (*npr. od počinitelja, iz sustava socijalne sigurnosti ili iz osobnog osiguranja*).

Ako država isplati naknadu žrtvi, žrtva i dalje može u okviru kaznenog postupka podnijeti zahtjev za naknadu štete u svojstvu oštećene stranke te zatražiti dodatne iznose od počinitelja ako smatra da je ta naknada nedostatna. U tom slučaju žrtva mora obavijestiti sud da je državi podnesen zahtjev za naknadu ili da je dobivena naknada od države.

U kojem trenutku kaznenog postupka trebam predočiti svoj zahtjev?

Žrtva ima pravo podnijeti zahtjev za naknadu u okviru kaznenog postupka slanjem dopisa istražnom sudcu u kojem ga obavješćuje da podnosi zahtjev kao oštećena stranka kako bi zatražila naknadu za navodno pretrpljenu štetu. Taj se zahtjev može podnijeti u bilo kojem trenutku u postupku. Žrtva može taj zahtjev podnijeti i tijekom rasprave u okviru kaznenog postupka.

Međutim, trebalo bi imati na umu da, ako žrtva odluči podnijeti zahtjev za naknadu štete u svojstvu oštećene stranke prije rasprave, više ne može biti saslušana u svojstvu svjedoka.

Ako žrtva ne podnese zahtjev za naknadu štete u okviru kaznenog postupka ili ne podnese ikakav zahtjev, kazneni sud ne može joj automatski dodijeliti odštetu.

Međutim, žrtva koja ne podnese zahtjev za naknadu štete u svojstvu oštećene stranke tijekom rasprave u okviru kaznenog postupka ne gubi pravo na naknadu. Žrtva i dalje može pokrenuti sudski postupak protiv počinitelja pred građanskim sudovima, pod uvjetom da to učini prije nego što istekne primjenjivi rok zastare i ako je dokazano da predmetna djela čine građanskopravni delikt.

Zahtjev za naknadu ministru pravosuđa može se podnijeti prije donošenja odluke u kaznenom postupku. Osim toga, zahtjev se mora podnijeti u roku od dvije godine od počinjenja predmetnih djela. Ako je protiv počinitelja pokrenut kazneni progon i žrtva podnese zahtjev u okviru kaznenog postupka u svojstvu oštećene stranke, rok za podnošenje tog zahtjeva produljuje se i istječe dvije godine nakon pravomoćne odluke suda pred kojim se vodi taj kazneni predmet. Ako žrtva ne podnese zahtjev kaznenom sudu, a odluka u tom postupku postane pravomoćna, žrtva može pokrenuti sudski postupak pred građanskim sudovima kako bi dobila odluku o odšteti. U tom se slučaju rok produljuje i istječe dvije godine nakon što odluka suda o odšteti postane pravomoćna.

Međutim, ako je žrtva maloljetnik, rok zastare ne počinje teći do datuma kada žrtva postane punoljetna ako su za predmetna djela propisane kaznene sankcije ili su ta djela predviđena i kažnjiva na temelju članaka 372., 373., 375. (*bludna radnja ili silovanje*), 382.1. i 382.2. (*trgovina ljudima*), 400., 401.a, 402., 403. ili 405. (*umorstvo iz nehaja koje nije kategorizirano kao ubojstvo i nanošenje tjelesnih ozljeda s namjerom*) luksemburškog Kaznenog zakonika.

Što mogu zatražiti u zahtjevu i što u njemu treba biti navedeno (ukupan iznos i/ili pojedinačni gubici, izgubljena dobit i kamate)?

U kaznenom postupku žrtva mora podnijeti zahtjev u kojem konkretno navodi što traži, u pisanom obliku ili usmeno tijekom rasprave, iako se može podnijeti u pisanom obliku i prije rasprave. U svakom slučaju žrtva mora pretrpljene tjelesne ozljede dokazati na temelju dokaznog materijala (liječničke potvrde, računi itd.). U praksi, sud će tijekom rasprave prvo saslušati svjedoke i navodnog počinitelja prije osobe koja je podnijela zahtjev za odštetu u svojstvu oštećene stranke. U tom trenutku žrtva, ili odvjetnik koji nastupa u ime žrtve, izjavljuje da ona podnosi zahtjev za naknadu štete u svojstvu oštećene stranke te sudu, tužitelju i strankama u postupku dostavlja dokument s konkretnim zahtjevima. Žrtva se ne mora pojaviti na raspravi i umjesto toga može je zastupati odvjetnik.

Zahtjev se može podnijeti na običnom papiru i može sadržavati popis različitih pretrpljenih šteta (tjelesna ozljeda / gospodarski gubitak i/ili moralna šteta) s konkretnim iznosima. Ako se šteta ne može kvantificirati ili iznos još nije poznat, navodi se da iznos treba unijeti u zapisnik.

U većini slučajeva sud nadležan za suđenje počinitelja određuje iznos odštete dodijeljene žrtvi kao naknadu za štetu, i to ako tog optuženika proglašuje krivim. Gubici i izdaci žrtve kaznenog djela obuhvaćeni naknadom jesu sljedeći:

tjelesna ozljeda (ne uključuje narušeno mentalno zdravlje):

troškovi liječenja koji proizlaze iz ozljede (medicinska skrb – bolničko i izvanbolničko liječenje, oporavak)

dodatne potrebe ili troškovi koji proizlaze iz ozljede (odnosno skrb i pomoć, privremeno i trajno liječenje, dugotrajna fizioterapija, prilagodba stambenog prostora, posebna pomagala itd.)

trajne ozljede (npr. invaliditet i druge trajne poteškoće)

izgubljeni prihodi tijekom i nakon medicinske skrbi (uključujući izgubljene prihode te gubitak sposobnosti za ostvarivanje prihoda ili smanjenje naknada itd.)

gubitak prilika za profesionalno napredovanje

izdaci koji proizlaze iz sudskog postupka povezanog s događajem koji je prouzročio štetu, kao što su pravni i drugi troškovi

naknada za ukradenu ili oštećenu osobnu imovinu

narušeno mentalno zdravlje (moralna šteta):

bol i patnja žrtve

gubitak kvalitete života (ako žrtva više ne može voditi isti život kao prije počinjenja kaznenog djela)

unakaženje (ožiljci, gubitak uda ili drugog dijela tijela)

narušen spolni integritet.

Sud može naložiti vještaku da izračuna točan iznos za pretrpljene štete. To se događa često, posebno kad je riječ o teškim tjelesnim ozljedama.

U tom slučaju sud može dodijeliti predujam.

Nakon što vještak dostavi svoje mišljenje donosi se presuda o naknadi štete i određuje iznos koji treba isplatiti.

Najveći iznos naknade koji ministar pravosuđa može dodijeliti ne može biti veći od gornje granice koja se svake godine određuje uredbom Velikog vojvode Luksemburga. Ta je gornja granica za 2017. određena na 63 000 EUR. Ministar može dodijeliti i predujam.

Postoji li poseban obrazac za takve zahtjeve?

U Velikom Vojvodstvu Luksemburgu ne postoji poseban obrazac zahtjeva za naknadu.

Zahtjevi se podnose na običnom papiru.

Zahtjevi za naknadu podneseni ministru pravosuđa moraju biti napisani na francuskom, njemačkom ili luksemburškom jeziku te moraju sadržavati datum, mjesto i točnu prirodu predmetnih djela.

Koje dokaze trebam predočiti u prilog zahtjevu?

Kad je riječ o zahtjevu upućenom sudu koji odlučuje u predmetu, moraju se dostaviti zahtjev za naknadu štete i dokazi štete (vidjeti konkretne primjere u nastavku).

Kad je riječ o zahtjevu za naknadu podnesenom ministru pravosuđa, u potporu zahtjevu moraju se priložiti svi popratni dokumenti za predmetna djela i štetu koju je žrtva pretrpjela.

Ti su dokumenti, među ostalim:

preslika pritužbe (policijske prijave) ili dokaza o zahtjevu za naknadu štete podnesenom u kaznenom postupku

preslika presude u kaznenom postupku i zahtjeva za naknadu štete u svojstvu oštećene stranke (ako je podnesen)

odluka o zahtjevu za naknadu štete (na primjer na temelju mišljenja vještaka)

dokaz o šteti liječničke potvrde u kojima se navode priroda pretrpljenih ozljeda, trajanje nesposobnosti za rad i, prema potrebi, priroda posljedica i trajnog invaliditeta

dokaz o troškovima liječenja koji proizlaze iz ozljede (medicinska skrb, bolničko i izvanbolničko liječenje itd.)

dokaz o članstvu u organizaciji socijalne sigurnosti

dokaz o iznosu bilo koje naknade primljene u okviru sustava socijalne sigurnosti

preslika police osiguranja

dokaz o iznosu bilo koje naknade koju je isplatilo osiguravajuće društvo

dokaz o izgubljenim prihodima tijekom i nakon medicinske skrbi.

Podliježe li moj zahtjev plaćanju sudskih ili drugih pristojbi?

U kaznenom postupku svaka stranka mora platiti svoje pravne troškove, bez obzira na ishod suđenja. Međutim, stranka koja je u nepovoljnom finansijskom položaju može podnijeti zahtjev za besplatnu pravnu pomoć. U tom slučaju država plaća sve troškove.

Žrtva može zatražiti i naknadu za troškove postupka. Troškove vještaka obično plaća optuženik.

Ne postoje sudske pristojbe kad je riječ o zahtjevu za naknadu podnesenom ministru pravosuđa.

Mogu li prije i/ili tijekom postupka dobiti pravnu pomoć? Mogu li dobiti pravnu pomoć ako ne živim u državi u kojoj se vodi postupak?

Žrtva može dobiti besplatnu pravnu pomoć prije i/ili tijekom postupka, u skladu s uvjetima predviđenima luksemburškim zakonodavstvom, tako da ispuni nacionalni obrazac koji se može preuzeti s internetskih stranica Odvjetničke komore Luksemburga (*Barreau de Luxembourg*):

<https://www.barreau.lu/le-barreau/assistance-judiciaire/formulaire-d-assistance-judiciaire>. Tom se obrascu moraju priložiti popratni dokumenti kojima se dokazuje da žrtva nema dostatna finansijska sredstva za plaćanje troškova svoje obrane. Zahtjev se mora poslati predsjedniku odvjetničke komore u sudskom okrugu boravišta podnositelja zahtjeva te će on odlučiti bi li trebalo dodijeliti besplatnu pravnu pomoć.

Svatko se može za savjet obratiti tijelima koja pružaju pravne informacije i savjete. Za besplatne pravne informacije možete se obratiti Službi za primanje stranaka i pravne informacije (*Service d'Accueil et d'Information juridique*). <https://justice.public.lu/fr/aidas-informations/accueil-info-juridique.html>

U kojim će slučajevima kazneni sud odbaciti moj zahtjev ili odbiti odlučivati o mojem zahtjevu protiv počinitelja?

Ako je žrtva podnijela zahtjev za naknadu, a počinitelj je oslobođen u kaznenom postupku jer predmetna djela ne čine kazneno djelo, sud će i dalje morati odlučiti je li nepropisno postupanje optuženika uzrok štete koju je pretrpjela žrtva. Ako jest, optuženiku će se naložiti da plati odštetu. Međutim, ako žrtva nije dokazala uzročno-posljedičnu vezu između ponašanja optuženika i pretrpljene štete, sud će odbiti zahtjev žrtve.

Mogu li se žaliti protiv odluke ili tražiti drugu vrstu obeštećenja/zadovoljštine?

Žrtva može podnijeti žalbu protiv odluke kaznenog suda.

Osim toga, žrtva može podnijeti zahtjev za naknadu ministru pravosuđa i ima pravo na naknadu ako počinitelj nije osuđen, pod uvjetom da je žrtva kaznenog djela, ako počinitelj nije identificiran ili je identificiran, no ne može ga se pronaći ili je nesolventan.

Ako nema suđenja, ministar pravosuđa može na temelju odštete koju je odredio sud dodijeliti fiksni iznos i/ili naručiti mišljenje vještaka, o trošku Ministarstva, kako bi se utvrdio iznos naknade koja će se dodijeliti žrtvi.

Ako mi sud dosudi naknadu štete, na koji način mogu osigurati izvršenje presude i kakvu pomoć pri tome mogu dobiti?

Kazneni sud kvantificira štetu koju je pretrpjela žrtva, ali se ne uključuje u postupak osiguravanja plaćanja dodijeljene odštete i eventualnih kamata.

Nakon donošenja pravomoćne odluke žrtva je dužna poduzeti korake kako bi osigurala da počinitelj plati tu odštetu i eventualne kamate.

Međutim, najčešće je odvjetnik žrtve taj koji preuzima nadzor nad naplatom odštete, isprva obraćanjem odvjetniku osuđenog počinitelja u dobroj vjeri, a kasnije izvršenjem presude preko sudskog izvršitelja.

Ako sud proglasi počinitelja krivim i izreče uvjetnu kaznu s rokom kušnje, uključujući obvezu plaćanja odštete, glavni javni tužitelj zadužen za izvršenje kazni provjerit će postupa li taj osuđeni počinitelj u skladu s tom obvezom.

Posljednji put ažurirano: 19/03/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.